

Doświadczenie Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej w dziedzinie OŚWIATY

Oprac. K. Czarnołęcka, 24.10.2014 r.

FRDL wspiera sferę oświaty na wiele sposobów i w wielu płaszczyznach, współpracując w tym zakresie zarówno z placówkami oświatowymi i edukacyjnymi (od przedszkoli, przez szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne i zawodowe, po uczelnie wyższe), jak i jednostkami samorządu terytorialnego odpowiedzialnymi za realizację zadań oświatowych. Aktualnie wraz z Ministerstwem Edukacji Narodowej Fundacja realizuje projekt systemowy, który ma na celu wsparcie szkół w procesie budowania systemu współpracy pomiędzy nauczycielami, a rodzicami i uczniami.

Pierwsze projekty Fundacji skierowane do placówek oświatowych realizowane były już **na początku lat dziewięćdziesiątych** i związane były głównie z edukacją obywatelską, jednak z czasem ich zakres merytoryczny uległ rozszerzeniu, pojawili się również ich dodatkowi adresaci.

Kompleksowe podejście do **zarządzania edukacją na poziomie gminy** było ważnym komponentem wielkiego programu szkoleniowego FRDL (Program Szkoleniowy, Program Aktywizacji Obszarów Wiejskich) realizowanego na zlecenie MSWiA w latach 2001-2004. W ramach tego projektu powstały także **strategie oświatowe** dla konkretnych jednostek samorządowych.

W kolejnych latach Fundacja realizowała coraz więcej projektów dotyczących oświaty (kolejne projekty dla jednostek samorządu terytorialnego), bądź skierowanych do placówek oświatowych (do nauczycieli, młodzieży, instytucji otoczenia szkół).

Bezpośrednie wsparcie dla szkół było i jest realizowane głównie poprzez **programy i projekty** adresowane do różnego typu placówek oświatowo-edukacyjnych. Były wśród nich:

- 1) programy wyrównywania szans edukacyjnych poprzez realizację programów rozwojowych szkół (w tym programy grantowe) w różnych województwach
- 2) programy prowadzące do ulepszenia i uatrakcyjnienia procesu nauczania (w Polsce i zagranicą)
- 3) programy dostosowywania programów nauczania do potrzeb rynku pracy
- 4) programy profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień
- 5) programy edukacji europejskiej i międzynarodowej
- 6) programy promowania przedsiębiorczości i kształtowania postaw probiznesowych (w Polsce i zagranicą)
- 7) programy edukacji obywatelskiej i równościowej (w Polsce i zagranicą)
- 8) programy edukacji ekonomicznej
- 9) programy edukacji ekologicznej
- 10) ostatnio także programy koncentrujące się na kwestiach edukacji przedszkolnej.

Największym jak dotąd przedsięwzięciem Fundacji w sektorze oświatowym jest realizacja, w partnerstwie z Ministerstwem Edukacji Narodowej projektu systemowego „**Szkoła Współpracy. Uczniowie i rodzice kapitałem społecznym nowoczesnej szkoły**”. Celem projektu jest wzmocnienie roli uczniów i rodziców w życiu szkoły, poprzez wsparcie szkół w procesie budowania systemu współpracy pomiędzy nauczycielami, a rodzicami i uczniami. Cel ten będzie realizowany poprzez przygotowanie modelowych rozwiązań w zakresie działania rad rodziców, rad szkół oraz samorządów uczniowskich. Rozwiązania te zostaną opracowane w wyniku wcześniej przeprowadzonych ogólnopolskich konsultacji i sondaży jakościowych, a następnie upowszechnione w postaci podręczników. Projekt skierowany jest głównie do środowisk szkolnych – uczniów, rodziców, nauczycieli, dyrektorów szkół oraz do tzw. „otoczenia szkoły” – pracowników jednostek samorządu terytorialnego oraz organizacji pozarządowych. W sumie wsparciem w ramach projektu objętych zostanie ponad 6600 uczestników z co najmniej 1034 szkół z całej Polski (ostatnie szkolenia odbędą się w listopadzie br.)

Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej

Plac Inwalidów 10, 01-552 Warszawa; tel.: +48 22 322 84 40, fax: +48 22 322 84 41

www.frdl.org.pl

Fundacja wspierała również placówki oświatowe w procesie **przygotowania wniosków o dofinansowanie** z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, przygotowywała także (na zlecenie urzędów) **studia wykonalności** dla projektów mających na celu modernizację lub rozbudowę gminnej infrastruktury oświatowej.

Kwestie oświatowe stanowią także bardzo ważny element współpracy Fundacji z władzami gmin i powiatów. Szkolenia dotyczące różnych aspektów funkcjonowania oświaty oraz zadań organów koordynujących pracę placówek oświatowych są stale organizowane przez ośrodki FRDL w całej Polsce.

Dodatkowo przy FRDL (w Gdańsku, Katowicach, Kielcach i Krakowie) działają **Fora Oświaty Samorządowej**, które są formą kształcenia ustawicznego kadr administracji publicznej, służą integracji urzędników odpowiedzialnych za kwestie oświatowe. Fora to platforma wymiany wiedzy i doświadczeń. W trakcie swoich sesji i spotkań członkowie forów nie tylko podnoszą kwalifikacje - występują także z własnymi opiniami dotyczącymi projektów ustaw i rozporządzeń zgłaszając je do Sejmowej Komisji Edukacji, Ministra Edukacji Narodowej, a także do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych.

Dla poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego szczebla gminnego i powiatowego powstają **opracowania analityczne i strategiczne** takie jak audyty oświaty, diagnozy procesów zarządzania oświatą, strategie rozwoju edukacji, strategie poprawy jakości usług oświatowych.

Przykładowe dokumenty:

2003 - Strategia dla oświaty w gminie Czorsztyn

2007 - Diagnoza procesów zarządzania oświatą w Starostwie Powiatowym w Żaganiu oraz w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Powiat

2007-2008 - Diagnoza procesów zarządzania oświatą w Gminie Bytnica

2008 - Opracowanie systemu nieformalnej edukacji (dla Urzędu Miasta Lublin)

2011 - Strategia rozwoju edukacji w Krakowie na lata 2011-2018

2012 - Audyt oświaty w Gminie Brzeszcze

2012 - Strategia rozwoju oświaty w Cieszynie

2012 - Audyt oświaty Miasta i Gminy Szczawnica

2012 - Audyt oświaty w Gminie Wadowice

2013 - Strategia poprawy jakości usług edukacyjnych dla gmin należących do Związku Międzygminnego w Proszowicach (opracowanie analiz, ekspertyz, dokumentów strategicznych dla obszaru funkcjonalnego 9 gmin)

2013 - Audyt oświaty w Gminie Jodłownik

2013-2014 - Strategia rozwoju edukacji w Gminie Cieszyn

W 2012 roku FRDL opracowała **raport podsumowujący wyniki ogólnopolskiego badania** pn. „Wykorzystanie przez jednostki samorządu terytorialnego potencjału intelektualnego nauczycieli wypadających z zawodu w latach 2011 i 2012”. Badanie zostało przeprowadzone przez FRDL - MISTiA w ramach projektu „Doskonalenie strategii zarządzania oświatą na poziomie regionalnym i lokalnym” realizowanego przez Ośrodek Rozwoju Edukacji we współpracy z Uniwersytetem Warszawskim. Celem badania było zebranie – po raz pierwszy w Polsce – informacji i danych o tym, jaką skalę przybiera problem zwalnianych nauczycieli i jak sobie z tym problemem radzą samorządy lokalne.

Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej

Plac Inwalidów 10, 01-552 Warszawa; tel.: +48 22 322 84 40, fax: +48 22 322 84 41

www.frdl.org.pl